

עמ"ת 11726/02/14 - מדינת ישראל נגד וליד חאג' יחיא

11 פברואר 2014

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
עמ"ת 11726-02-14 מדינת ישראל נ'
חאג' יחיא(עציר)

לפני כב' השופטת שירה בן שלמה

מדינת ישראל	העוררת
וליד חאג' יחיא (עציר)	נגד המשיב

נוכחים:

ב"כ העוררת - עו"ד דקלה פוגל

ב"כ המשיב - עו"ד זהר משה

המשיב הובא באמצעות שב"ס

[פרוטוקול הושמט]

החלטה

ערר על החלטת בית המשפט השלום בנתניה (כב' השופטת ד"ר איריס רבינוביץ ברון), מיום 3.2.14, במ"ת 56809-10-13, במסגרתה הורה בית המשפט על שחרור המשיב לקהילה טיפולית בתנאי מעצר בית מלא.

נגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס גניבה, התפרצות למקום מגורים והיזק לרכוש במזיד. באוקטובר 2013, בצהרי היום, התפרץ לבית, גרם נזק לתריסי דלת הבית וגנב רכוש. בד בבד הוגשה בקשה למעצר עד תום ההליכים נוכח המסוכנות לצד עבר מכביד, בעבירות דומות, על רקע שימוש בסם. עבר הכולל מאסר מותנה למשך 12 חודשים שהינו בר הפעלה, אשר לא היה בו, כמו גם במאסרים בפועל אשר הושטו לאורך השנים, בהם ארוכים למדי, כדי להרתיע.

בדיון מיום 30.10.13, טען בבכי כי בחיים לא קיבל הזדמנות בגמילה. טען כי שנה וחצי קודם איבד את אביו ואמו במחלות שונות וכן שהיתה לו תאונת דרכים. בא כוחו הודה בקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר ועתר לתסקיר על מנת לבחון אפשרות של גמילה במסגרת סגורה. בא כוח העוררת, המבקשת דאז, לא התנגד לתסקיר אך התנגד לגמילה. בית משפט קמא הורה על קבלת תסקיר לצורך כך.

המשיב מוכר לשירות המבחן מהליכים קודמים. צוין עבר מהיותו נער, במגוון תחומים. ממאסר אחרון למשך 22 חודשים השתחרר לדבריו בינואר 2013. העבירות דן בוצעו לכאורה באוקטובר. לשירות המבחן מסר כי לפני כשנה שלושת אחיו ושניים מאחייניו נספו בתאונת דרכים. אמו ואביו נפטרו ממחלות מספר חודשים קודם ואחות נוספת נפטרה בעת מעצרו. בעקבות האובדנים והאירועים המשברים נפל לשימוש מוגבר בסם. דא עקא, מדובר במי שמגיל צעיר החל לצורך סם ולהסתבך בפלילים. במסגרת הליך מעצר משנת 2008 הופנה לקהילה טיפולית "אל-פאתם". לאחר גמילה פיזית עזב את המסגרת וניתק את הקשר גם עם שירות המבחן. שירות המבחן התרשם כי לאחר שנים של העדר מסגרת דיור, בית המעצר מהווה גורם מארגן, אשר מספק את צרכיו הבסיסיים ומגן עליו. לבקשתו להשתלב בקהילה טיפולית, הוערך כי מדובר באדם פסיבי, חלש, מכור כרוני מבלי שעלה בידיו להעזר לאורך זמן בטפול. שירות המבחן התרשם מסיכון ממשי במצבו והוערך כי הוא נעדר כוחות לעבור טיפול גמילה מהסם. משכך, לא הומלץ על שחרור.

בהתאם להלכת סויסה ולאחרונה בש"פ 8667/13 אזולאי נ' מדינת ישראל (21.1.14) המועד המתאים לבחינת האפשרות להשתלב בהליכי גמילה אינו המאסר, כי אם בשלב שלאחר גזירת עונשו. עם זאת, במקרים חריגים ניתן לסטות מהכלל ולבחון אפשרות שילוב במסגרת טיפולית כבר בהליכי המעצר, אם עלה בידו להצביע על קיומם של שניים משלושת התנאים הבאים: תחילת טיפול גמילה עובר לביצוע העבירות, סיכוי הצלחה גבוהים ומתן מענה הולם, במסגרת הליכי הגמילה, למסוכנות הנשקפת ממנו.

מעמד בכורה הוענק לתנאי הראשון, בו לא עמד המשיב. משכך, רק בהינתן נסיבות מיוחדות וחריגות די בהתקיימות השניים הנוספים, וזאת שעה שרמת המסוכנות הנשקפת מהמשיב אינה גבוהה במיוחד ואילו סיכוי הצלחת ההליך הטיפולי טובים. כאן לא מתקיים אף אחד מהשניים בהתאם למפורט בתסקיר ונוכח עברו וניסיונות הגמילה אשר לא צלחו בעבר.

לפיכך, היה מקום להורות על מעצרו עד תום ההליכים. ואולם, בשל נסיבותיו האישיות הקשות ראה בית משפט קמא, חרף העדר המלצה, למצות את הניסיון תוך שלאורך כל הדרך הובהר כי לצדדים תהיה נתונה הזכות לטעון בעניין. משמע, לא היה עליו לפתח אינטרס של ציפייה או הסתמכות. לאחר שנמצאה מסגרת אשר היתה נכונה לקולטו הורה בית משפט קמא, בהחלטה מסכמת, מיום 3.2.14, על שחרורו לקהילה טיפולית "רוח מדבר" לאור הרצון הרב להיגמל ונוכח אובדנים משמעותיים שחווה בתקופה האחרונה במשפחתו. זאת עשה בכפוף לחתימה על התחייבות עצמית בלבד, על מנת לאפשר לו הזדמנות לממש את רצונו. על כך הערר שבפני.

דא עקא, ובניגוד להצהרותיו, הזדמנויות טיפוליות ניתנו בעבר אך לא צלחו. כך בשנים 2003 - 2004 בכלא חרמון. כך בקהילת "אל-פאתם" בה נקלט ביולי 2007 ועזב על דעת עצמו באוקטובר, כאשר בהמשך, בינואר 2008, נמלט מבית המשפט לאחר שהובהר שבכוונת המאשימה לבקש את מעצרו, וכך עת נגזר דינו במאי 2011, בציינו שוב, בכזב, כי מעולם לא נכנס לגמילה אך הפעם נלחם הוא כדי ללכת לגמילה בכלא חרמון. בית המשפט התחשב בטיעון זה על מנת לעודדו והקל בעונשו. לדבריו במהלך הדיון הנוכחי הוא אומנם השתלב בהליך של גמילה בכלא חרמון.

מסתבר שלא רק שלא דייק לעניין הזדמנויות הגמילה שניתנו לו, אלא אף ברותמו טרגדיות משפחתיות כאלו ואחרות, מבלי להוכיח דבר, כסיבה בעטיה נפל מחדש לסם. כך במאי 2008, בת"פ 1829/07, טען שעקב פטירת אמו, משלא הוצא להלוויה מהקהילה הטיפולית, לא יכל לשאת את הכאב ועזב את הקהילה. אמר שנשאר לבד בלי אבא, בלי אמא, בלי אחים ובלי אף אחד. בתסקיר מעצר ממאי 2007, אומנם טען שאביו נפטר. לא ברור אם כן הכיצד נפטרו שוב לאחרונה. מבלי להפחית מהכאב, נראה שהינו נעדר גורמי תמיכה כבר הרבה זמן, מה שיכול להסביר את העובדה ששחרר בחתימה על ערבות עצמית בלבד.

במצבו, מאחר וממחזר "טרגדיות משפחתיות" באופן ציני, וטוען כי מעולם לא ניתנה לו הזדמנות טיפולית, לא ניתן ליתן בו אמון. בעבר עזב על דעת עצמו את הקהילה, לא התייצב במשטרה ואף ברח מבית המשפט כשהובהר לו שיבקשו את מעצרו. הסיכון ממשי, כפי המפורט בתסקיר, והוא נעדר כוחות לגמילה. בנסיבותיו, בית המשפט מחויב להגן על הציבור מפני פגיעתו הרעה.

אשר על כן, הערר מתקבל. המשיב ייעצר עד תום ההליכים ויוכל להשתלב בהליכי טיפול בין כותלי הכלא, ככל שיגזר דינו למאסר.

ניתנה והודעה היום י"א אדר תשע"ד, 11/02/2014 במעמד הנוכחים.

שירה בן שלמה, שופטת

הוקלדעלידירחליעוז